

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om temporärt höjda avskrivningar på produktiva investeringar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Denna proposition innehåller ett förslag till lag om temporärt höjda avskrivningar på produktiva investeringar. Enligt lagen skall de maximiavskrivningar som åren 1993 och 1994 görs på anskaffningsutgifterna för nya byggnader, maskiner och anläggningar som används i produktionsverksamhet höjas till det dubbla

jämfört med de ordinarie maximiavskrivningarna.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Lagen skall tillämpas vid beskattningen för 1993 och 1994 samt i vissa fall också 1995.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Skälen till propositionen

I syfte att främja den ekonomiska företagsamheten har regeringen beslutat vidta åtgärder som skall sporra till investeringar och förbättra sysselsättningen. I den andra tilläggsbudgetpropositionen för 1993, som regeringen avlät till riksdagen den 19 februari 1993, föreslås åtgärder för stödjande av produktiva investeringar, förbättrande av sysselsättningen samt hjälpande av företag och skuldsatta som råkar i finansieringssvårigheter. Statsrådet fattade dessutom den 4 februari 1993 ett principbeslut, enligt vilket den med mervärdesskattereformen förknippade rätten till skatteavdrag i fråga om produktiva investeringar tidigareläggs så, att avdrag får göras redan för maskin- och anläggningsinvesteringar som görs från ingången av februari 1993.

Som åtgärd gällande inkomstbeskattningen för företag har fattats beslut om att föreslå en tillfällig höjning av de maximala avskrivningar som görs på anskaffningsutgifterna för nya produktiva investeringar.

1.2. Nuläge

Enligt 34 § (1539/92) lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får avskrivning som under skatteåret görs på anskaffningsutgiften för en byggnad som används som fabrik eller verkstad uppgå till högst 7 % av den icke avskrivna anskaffningsutgiften. Maskiner och anläggningar som används i produktiv verksamhet ingår i den utgiftsrest som nämns i 30 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Avskrivningarna görs i en post. Avskrivningen får under ett skatteår uppgå till högst 30 % av utgiftsresten.

Tidigare skattelättnadslagar som gäller inkomstbeskattning och som syftat till att främja näringsverksamheten och trygga sysselsättningen under lågkonjunkturer, är

— lagen om skattelättnader för nya industribyggnader (535/76), som har tillämpats vid beskattningen för 1976—1980,

— lagen om exceptionella avdrag vid beskattningen för anskaffningsutgifter, föranledda av produktiva investeringar (971/78), som har tillämpats vid beskattningen för 1978—1982, och

— lagen om skattelättnader för industriella

investeringar (351/82), som har tillämpats vid beskattningen för 1982—1986.

Investeringar som görs i utvecklingsområden har dessutom blivit stödda genom flera skattelättnadslagar, av vilka den senaste är lagen om skattelättnader inom utvecklingsområdet (1073/89). Lagen tillämpas vid beskattningen för 1990—1997.

1.3. Föreslagna ändringar

En skattskyldig som bedriver produktiv verksamhet skall enligt förslaget under högst två skatteår av anskaffningsutgifterna för en fabrik eller verkstad som han har tagit i bruk 1993 eller 1994 få göra en avskrivning som är dubbelt större än den ordinarie avskrivningen. Fördubblingen av rätten till avskrivningen innebär att på den icke avskrivna anskaffningsutgiften för en byggnad i stället för den ordinarie avskrivningen om 7 % får göras en årlig avskrivning på högst 14 %. Den höjda avskrivningsrätten skall gälla även maskiner och anläggningar som används i produktiv verksamhet. Den årliga maximiavskrivningen i fråga om maskiner och anläggningar som avses i lagen vore sålunda 60 % i stället för 30 %.

Lagen skall endast gälla investeringar som görs 1993 och 1994. På kort sikt är syftet att snabbt och vid en i konjunkturförhållanden riktig tidpunkt sätta igång produktiva investeringar. För en begränsad giltighetstid för lagen talar även att övergångsreserveringar som uppkommer skatteåret 1993 kan utnyttjas redan från och med 1994. Övergångsreserveringar, och likaså sådana investeringsreserveringar som företagen ännu har kvar, skall användas eller räknas som skattepliktig inkomst senast skatteåret 1997. En utsträckning utöver vad som föreslås av den utvidgade avskrivningsrätten till samma tidsperiod i större utsträckning än vad som föreslagits, varvid reserveringarna är avsedda att användas centraliserat även för täckande av anskaffningsutgifterna för investeringar i anläggningstillgångar, kunde göra det svårt att frånga systemet.

Lagförslaget avviker från tidigare skattelättnadslagar i det avseendet att syftet har varit att exaktare än tidigare inrikta skattelättnaderna på anläggningstillgångar som används i produktiv verksamhet. Den höjda avskrivningsrätten är såsom skatteförmån mer begränsad än de fria avskrivningar och den anskaffningsre-

servering som i synnerhet beträffande byggnader beviljades i den tidigare skattelättnadslagstiftningen. De investeringar som avses i lagen är däremot i stort sett de samma som i de ovan nämnda skattelättnadslagarna. Den rättspraxis som utformats på grundval av tidigare lagar kan till denna del utgöra ett hjälpmedel när den föreslagna lagen tillämpas.

I fråga om maskiner och anläggningar som berättigar till höjd avskrivning är den föreslagna lagen mindre strikt än den tidigare lagen om skattelättnader för industriella investeringar, eftersom en förutsättning för höjd avskrivningsrätt inte längre är att en maskin eller anläggning placeras i en ny byggnad som omfattas av skattelättnaden. Genom att dock endast bevilja höjd avskrivning på sådana anläggningstillgångar som varit i den skattskyldiges eget bruk har man syftat till att begränsa skatteförmånen så, att den endast gäller produktiv verksamhet som sker i Finland.

2. Propositionens verkningar

Den föreslagna höjningen av avskrivningsrätten innebär för den offentliga ekonomin att skatteintäkterna delvis uppskjuts till en senare tidpunkt. En fördubbling av de i lagen nämnda avskrivningsgraderna för byggnader och maskiner kan bedömas öka industrins avskrivningsmöjligheter med ca 3 mrd. mk. Trots förbättringen av industrins lönsamhet förmår en del av företagen, t.ex. på grund av förlustbringande verksamhet, inte utnyttja möjligheten till ytterligare avdrag. En ökning av rätten till avskrivning kan bedömas minska de skatter som uppbärs hos företagen för 1993 med ca 200—300 milj. mk. Om industrins lönsamhet förbättras ytterligare år 1994 i enlighet med de uppskattningar som har gjorts, bedöms skattelättnaderna minska skatteintäkterna för 1994 med högst 500 milj. mk. Effekten för skatteintäkterna år 1995 bedöms bli rätt liten.

Kontrollen av förutsättningarna för en tillämpning av skattelättnaderna och specialbevakningen av föremålen för skattelättnader vid beskattningen ökar arbetsmängden inom skatteförvaltningen. På grund av den korta tillämpningstiden blir de administrativa merkostnaderna som lagen förorsakar dock små.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslaget

1 §. I stadgandet fastställs lagens tillämpningsområde. En höjd avskrivning kan göras endast av en skattskyldig som bedriver produktiv verksamhet. Skatteförmånen skall således inte gälla t.ex. företag som bedriver finansiell verksamhet. Den utvidgade avskrivningsrätten skall gälla sådana i 2 och 3 §§ närmare definierade byggnader, maskiner och anläggningar som används i produktiv verksamhet.

2 §. Enligt stadgandet gäller den höjda avskrivningsrätten byggnader som används såsom fabrik eller verkstad, om de har börjat byggas tidigast den 1 januari 1993. Eftersom avskrivningen enligt hävdvunnen praxis beviljas för en byggnad första gången för det år då byggnaden tagits i bruk, får den höjda avskrivningen beroende på när byggnaden blivit färdig och tagits i bruk göras antingen båda skatteåren eller endast det senare av de skatteår som avses i stadgandet. I lagen ställs inga villkor för när byggnaden skall bli färdig, så den höjda avskrivningen får även göras i fråga om en sådan byggnad som tas i bruk först vid utgången av skatteåret 1994. När lagens tillämpningstid har upphört får avskrivningar i fortsättningen göras på det sätt som stadgas i 34 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Lagen skall också tillämpas på sådana byggnader vilkas produktiva användning utgör mindre än hälften av byggnaden. Om en byggnad delvis används för produktiv verksamhet och delvis för andra ändamål, beviljas den höjda avskrivningsrätten för den del av byggnaden där den produktiva verksamheten bedrivs.

3 §. Stadgandet gäller höjda avskrivningar som görs på maskiner och anläggningar. En förutsättning för att stadgandet skall tillämpas är att maskinen eller anläggningen är ny. En höjd avskrivning kan således inte göras på

anskaffningsutgifterna för nyttigheter som anskaffats begagnade. Dessutom förutsätts det att maskinen eller anläggningen används i en fabrik eller verkstad. Den byggnad i vilken maskinen eller anläggningen används behöver inte vara ny, så den höjda avskrivningen gäller även andra anläggningstillgångar än sådana som placeras i en byggnad som avses i 2 §. En maskin eller anläggning på vilken den höjda avskrivningen tillämpas utgör ett separat avskrivningsobjekt i beskattningen. Den del av anskaffningsutgiften som inte har avskrivits med stöd av denna lag, skall avdras som en del av utgiftsresten för lösa anläggningstillgångar.

4—6 §§. Paragraferna innehåller stadganden om definitionen av byggande, skyldigheten att bokföra avskrivningar, utredningar som skall avges för verkställande av beskattningen samt om de år då lagen tillämpas. Definitionen av byggande överensstämmer med motsvarande definition i lagen om skattelättnader för industriella investeringar, så tolkningar som utformats vid tillämpningen av nämnda lag kan i tillämpliga delar iaktas när stadgandet i 4 § tolkas.

Avsikten är att lagen skall gälla investeringar som görs 1993 och 1994 oberoende av när företagets redovisningsperiod upphör. Höjd avskrivning skall således kunna beviljas ännu i beskattningen för 1995, om den byggnad, maskin eller anläggning som avses i lagen har tagits i bruk under år 1994.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggas Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om temporärt höjda avskrivningar på produktiva investeringar

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

En skattskyldig som bedriver näringsverksamhet har rätt att för sådana byggnader, maskiner och anläggningar som han använt i produktiv verksamhet och tagit i bruk 1993 och 1994 i beskattningen avdra anskaffningsutgifterna på det sätt som stadgas i denna lag.

2 §

Med avvikelse från vad som stadgas i 34 § 2 mom. 1 punkten lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får de avskrivningar som en skattskyldig skatteåren 1993 och 1994 gör på en byggnad som används som fabrik eller verkstad uppgå till högst 14 procent av den anskaffningsutgift för byggnaden som inte har avskrivits. En förutsättning för att en höjd avskrivning skall få göras på byggnaden är att byggandet har påbörjats den 1 januari 1993 eller senare. Om en byggnad som hör till anläggningstillgångarna endast delvis används i produktiv verksamhet, får avskrivningen göras på den del av anskaffningsutgiften för byggnaden som motsvarar produktiv användning.

3 §

Med avvikelse från vad som stadgas i 30 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet får de avskrivningar som skatteåren 1993 och 1994 görs på anskaffningsutgiften för en ny maskin eller anläggning som används i en fabrik eller verkstad uppgå till högst 60 procent av den icke avskrivna anskaffningsutgiften för maskinen eller anläggningen.

4 §

Med byggande avses i denna lag vidtagande

av sådana byggnadsåtgärder för vilka enligt byggnadslagen (370/58) krävs byggnadslov som berättigar till uppförande av nybyggnad.

Byggande skall, om inte annat framgår av särskilda omständigheter, anses påbörjat när arbetena på byggnadsgrunden har inletts. Såsom arbeten på byggnadsgrunden avses härvid inte eventuella grävnings- eller sprängningsarbeten.

5 §

En förutsättning för att avskrivningarna enligt denna lag skall kunna avdras i beskattningen är att anskaffningsutgiften har avdragits på samma sätt i den skattskyldiges bokföring. För verkställande av beskattningen skall den skattskyldige förete en tillförlitlig utredning om den tidpunkt då byggandet påbörjades samt om den tidpunkt då byggnaden, maskinen eller anläggningen togs i bruk. Anskaffningsutgifterna för maskiner och anläggningar skall i den skattskyldiges bokföring specificeras så tydligt att de lätt kan särskiljas från övriga utgifter.

6 §

Denna lag träder i kraft den 1993.

Lagen tillämpas vid beskattningen för 1993 och 1994. Med avvikelse från vad som stadgas ovan tillämpas lagen vid beskattningen för 1995, om en byggnad, maskin eller anläggning har tagits i bruk efter den räkenskapsperiod som utlöpt 1994, dock senast den 31 december 1994.

Helsingfors den 19 mars 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister Iiro Viinanen